

Forfatter: Brandes, Edvard

Titel: Udrag fra Holberg og hans Scene

Citation: Brandes, Edvard: "Holberg og hans Scene", i Brandes, Edvard: *Holberg og hans Scene*, Gyldendal, 1898, s. 262. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandesed_03-shoot-idm140324073887840/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Holberg og hans Scene

ikke ungt, snarere endda nu, da han er over de Fyrre, end dengang han havde de unge Rollers Alder. Han besidder en sjælden Ævne til at spotte over den godt skjulte Selviskhed, den interesserte Snobbethed, den skabagtige Forlorenhed — men disse Egenskaber tilhører ikke nærmest Ungdommen.

Tag Harlequin i *De Usynlige* — Spot over Platonisme i *Elskov*; Etatsraaden i *En Skandale* — ubarnhjærtig Udfolden af Skydeselskabs-Snobberi; Rendegarn i *Skarsommernatsdrøm* — Haan over den tragiske Svalst; Morten Kiil i *En Folkefjende* — Blottelse af den næsten griske Misundelse; Faldsmaal i *Gulddaasen* — medynksom Drilskhed mod den bundløse Cynisme; Baronen i *Umyndige i Kærlighed* — kaad Foragt for den godsejerlige Stupiditet; Chilian i *Ulysses* — dreven Ondskabsfuldhed imod alle heltemæssige Fagter; saadanne Roller, det er Mærkepælene i Olaf Poulsens Kunst, og de forklarer tydeligt nok, hvad denne Kunstner formaar og hvad ikke.

Det Barnlige er intet for ham. Han er intet barnligt Menneske, men en besindig og praktisk Natur, der lidet handler efter det første Indtryk. Han er ikke meddelsom, snarest mistænksom, holder ikke af at blande sig mellem saadanne Mennesker, hos hvem han ikke præcist finder samme Interesser som dem, der ganske fylder ham

selv. Han er blot Kunstner og vil ikke være andet end det, og han er som saadan — det er vel værd at antegne — uden Skaberi og uden Affektation, ikke overdrivende sit Værd en Smule, snarere tilbøjelig til at bøje sig altfor let, til Eksempel for en Teaterstyrelse, hvis Ynkelihood han med megen Iver gennemkritiserer. Han kan være særdeles ked af de fladbundede Opgaver, der tildeles ham, men han besidder desværre ikke en Energi, der til Trods for alt opsøger den Opgave, som hans Udvikling synes at fordrer. Han har mange Gange staaet paa Springet til at vende det kgl. Teater Ryggen og søge sig et frodigere Virkefelt; hver Gang har dels de Holberg'ske Roller, hvis Fortolkning bliver Udmærkelsestegnet i hans Kunst, holdt ham tilbage, dels det snilde Overlæg, hvormed denne tilsyneladende viitre Komiker maaler sin Tilværelses Betingelser.

Desuden det stedse stigende Krav til Borgerlighed hos Skuespillerstanden, har heller ikke denne oprindelige Zigøjner undgaaet. Det kgl. danske Samfund har ogsaa lagt sin Haand paa ham. Han reagerer imidlertid i sin Kunst mod *Borgerligheden*. Skønt hans Privatliv bør være fredhelliget, er det ikke indiskret at antyde, at Poulsen tidligt satte Bo og efterhaanden paa den stræbsomste Vis har skabt et Hjem for henved en halv Snes tilkommende Fædrelandsforsvarere.